

"Hutbenin Arapça okunması lazım." diye Üstad'ımızın kesin açıklaması varken, bizim cumalarımız sahih oluyor mu?

Hutbenin sahih olması için bazı şartlar gereklidir. Bu şartları aşağıda zikretmeye çalışacağız. Ama hutbenin de mükemmeli vardır. Bu da Üstadımızın ifade ettiği şekildedir. Ama farzları yerine getirmek hutbenin sahihliği için kâfidir.

Binaenaleyh söz konusu şartları yerine getirirsek, hutbenin bozulmayacağı hükmü âlimlerin ittifakıyla sabit olur. Bundan dolayı, farzlarını ve diğer hükümlerini gözden geçirdiğimizde, şu anda yapılan hutbelerin sahih ve geçerli olduğunu görmekteyiz.

Cuma hutbesinin farzları ikidir:

1. Vaktin girmiş olması. Hutbe, öğle vakti girdikten sonra, namazdan önce okunur. Vakitten önce veya namazdan sonra okunması caiz değildir.

2. Hutbede Allah Teâlâ'yı zikretmek yahut ona hamdetmek, tesbih etmek... Bunlar hutbe kasdı ile yapılmalıdır. Hutbe ile namaz arası, başka bir şeyle kesilmemesi de şarttır.

Cuma hutbesinin sünnetleri şunlardır:

1. Hutbeyi ayakta okumak. Oturarak veya yaslanarak okumak caiz ise de sünnete aykırıdır.

2. Hatibin, minbere çıktığında yüzünün cemaata dönük olması.

3. Hatibin huzurunda ezan okunması.

4. Birinci hutbeye hamd ile başlamak.

5. Hutbeyi sesli okumak.

6. Şehadet getirmek ve Hz. Peygamber Efendimize (asm) salavatta bulunmak.

7. Müslümanlara dünya ve ahiretlerine faydalı nasihatta bulunmak.

8. Eûzü-besmele çekip bir âyet okumak. Okuyuş ya uzun bir ayet veya üç kısa ayet olmalıdır.

9. Hutbeyi ikiye ayırarak, iki hutbe arasında bir müddet oturmak. Üç ayet okuyacak

kadar oturmalıdır.

10. İkinci hutbeye de birinci hutbe gibi hamd ve salavatla başlamak.

11. İkinci hutbede müminlere dua etmek.

12. Her iki hutbeyi de uzatmayarak, mümkün olduğu kadar kısa kesmek. Uzun okumak mekruhtur. Hadîs-i şerif'te:

"... Namazı uzatıp hutbeyi kısa kesiniz. Şüphesiz ki bâzı sözler, sihir gibi kalbleri teshir eder."(1)

buyurularak, hutbenin az, öz ve belîğ olması istenmiştir.

Zaten Hz. Peygamber (asm)'in okuduğu hutbelere baktığımız zaman bu hususiyetleri rahatça görebiliriz. Hutbe okurken kimse ile konuşulmaz, dünya kelâmı söylenmez, hatta yakındaki birine "*sus, konuşma*" tarzında elle işarette dahi bulunulmaz. **Namazdaymış gibi susularak hatip dinlenir.**

Resûlullah Efendimiz (asm) bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Hutbe okunurken birisi arkadaşına 'Sükût dur.' veya 'Sus!..' dese, lağvetmiş, yani kendisi sükût etmemiş olur. Hutbe okunurken lâğv edenin cumasının fazileti yoktur."(2)

Dinlerken yüzü hatip efendiye çevirerek dinlemeli, başı sağa sola çevirip etrafına bakınmamalıdır.

Dipnotlar:

1) bk. Müslim, Cuma 47, (869); Ebû Dâvud, Salât 231.

2) bk. Buhârî, Cuma 36; Müslim, Cuma 11.